

עין משפט ונר מצוה

רב א מיי פ"ב מהלכות דעות הלכה ד':

רבא ב ג ד מיי פ"א מהלכות מאלכות אסורות הלכה טו סמג עשין ספ טוש"ע י"ד סי' פכ ס"ב:

רבב ה מיי פ"ג מהלכות מאלכות אסורות הלכה יח יין עין גמ"מ וכל"מ סמג לאוין קלג טוש"ע י"ד סי' פו ס"א:

רבינו גרשום

(גשרות) ראה ויקרא גרטינן) מ"ש הכא דכתיב למינה אייה כלומר מ"ש בויקרא דכתיב למינה אייה ומ"ש במשנה תורה דכתיב ביה איה ודיה וכת' למינה אדיה ואיה לא כתב ביה למינה דלמינה לשון אוסופי תוא: ופליגי דר' אבהו כלומר הא דמאמר' דראה ודיא אחת היא ואיה ודיא אחת היא (וזו היא) פליגא דר' אבהו סבירא ליה דראה זו איה דמודרא היינו איה מכלל דראה לא היינו דיה כלומר (דאמרין) (דאי אמרינן) ראה דראה אחת היא ואיה ודיא אחת היא ודיא אכל אי אמרינן דראה היינו איה ודיא דיה מינא אחרינא (וא) דאם [לא] כן [אלא] דארבעתן מין אחד בעיר ליה חד ולא הוי אלא עשרים ושלשה אלא ש"מ דאה וראה איה ודיה אחת היא: ומדרא איה ודיה אחת היא מכלל דראה מינא לתורה ויהיו עשרים וארבע: ארבעתן מינא חד בצר להו חד אלא ש"מ דראה וראה איה ודיה אחת היא כלומר ואינן אלא כ"ג: אף עופות נמי לאוסופי כלומר וחיכי אמרת דראה וראה אחת היא: לא משום נבלות ולא משום טרפות כלומר שמה תרגולות נבלה או טרפה היתה, של עוף פלוני טהור (א) לא איני אישתמוטי כלומר מתירא אני אם אני מכוב איכא דמכיר אותו עוף ומכחיש לו. כודרת ועגולגולת כלומר לשון כודרת שצידה אחת כד צידה אחת חד כדבעינן לפרשי:

(א) נראה דל"ל שאני יכול לאשתמוטי כלומר מתירא הוא שמה איכא דמכיר אותו עוף וכו'.

סג:

למכה ליה למיכתב איה ודיה. הכי נמי הוה מצי למנקט מראה ודאה אלא חדא נקט וזריך לדקדק ומאי שנא דכתיב בויקרא דאה ובמשנה תורה כתיב ראה ולא כתיב תרוייהו צמד דוכתא וגבי איה כתיב בויקרא איה ובמשנה תורה כתיב תרוייהו איה ודיה וי"ל דהיינו טעמא דבשלמא דאה וראה לא רצה לכתוב שניהם במשנה תורה אע"פ שמן הדין היה לו לכתוב במשנה תורה כל השמות דאתא לאוסופי ולפרושי משום דא"כ הוה אמינא דדאה וראה תרתי מינה ולאוסופי קא אחי אכל צאיה ודיה איין לטעות אע"פ שכתוב שניהם דמדכתיב למיניהו אלאהי ובמשנה תורה כתיב למיניהו אדיה ש"מ חדא היא: **עופות עשרים וארבע הויין**. כמה מינים יש כדפיר' לעיל דילפינן מנשר כפשוטה של צרייתא וכאן היה סובר המקשה דדומיא דרישא קמני דז' מאות מיני דגים וח' מאות מיני חגבים מייירי בטמא וה"ה נמי הכא בעופות טמאים דרישא ודאי בטמאים איירי אפילו לפי ספרים דלא כתיב בטמאים צבצייתא דלילו צטוירים לא נפיק מיניה מדי להאי חושבנא אכל בטמאי' קמ"ל שהרובה לאכול דג בלא קשקשת אע"פ שאין צקי אס עמיד לגדל אחר

ומן או משינן צשעה שעולה מן המים אס לאו אס מכיר ז' מאות מיני דגים טמאים וידוע שאין זה מהס יכול להמירו כי אין בטמאים יותר מז' מאות מינין וכמו כן בל להשמיענו גבי חגבים להמיר בלא קרקולים כי צכך יתצבר שעמיד לגדל לאחר זמן ולפיכך היה סבור המקשה שגם בעופות בל לומר שאס יכיר כל אותן הנכתבים צפרשה לא יכול להמיר שאר עופות הצאים בסינן א' או צב' או צג' כיון שאלו סימנים מזויין כמו כן בטמאים ואין מספר לאותן שצריך להכיר כדי להמיר השאר ולכך פריך הא לפ"ה הויין וכו לא שעל ידיהם אנו מכירים האחרים ומשני כי קאלמר אין מספר אטהורות קאי ולא הוי כעין רישא דמייירי בטמאים:

ורילמא דעוף טמא נינהו. וא"ת כיון דעופות טהורים הוו רובא נזיל צתר רובא ולפי מה שפירשתי דמרבא כמה מינים ניחא ואף לפ"ה דלא מרבינן אלא מין נשר י"ל מ"מ הא אמרי' לעיל מאה עופות טמאים שהן צמורח וכולן מין איה הן הלכך אפשר דיש בטמאים מינין הרבה:

כודרת

אלו טרפות פרק שלישי חולין

מכדי משנה תורה לאוסופי קאסי. כדאמר' לקמן למה נשנו צבהמה מפני השסועה שלא נאמרה בויקרא והיא צריה שיש לה צ' גבין ובעופות לא אשכחן מידי לאוסופי אלא כתיב ראה דלא אכתיב בויקרא הכי אלא דאה קרייה בויקרא וכדי שלא יבא אדם להכשירה

במקום שקורין אותה ראה ויאמר דאה אסרה תורה ולא ראה הלכך חזר וכתב ראה והיא היא: **דאי ס"ד פרי נינהו**. וכי היכי דבהמה לאוסופי אתא בעופות נמי מוסף הוה ליה למיכתב הכא תרוייהו ולמה גרעה לדאה אלא שמע מינה לפרושי: כך איה ודיה. דכתיבא במשנה תורה אחת היא ולא נכתבה אלא כדי שלא תמן פתחון פה לבצל דין לחלוק כדפרישית שלא מהא אתה קורא איה והוא קורא אותה דיה ויאמר לא זו אסרה תורה אלא איה: **ומאי שנא הסם דכתיבא למינה אדיה**. וגרעה למינה דאיה: **אקרא אני איה**. די היה לי בקריאת איה שהרי היא עצמה דיה ולמה נאמרה דיה: **לבעל דין**. למי שרובה לחלוק עליך ולדון ולהכשירה: **שלא סהא אסא קורא איה**. והוא אומר איה אסרה תורה אכל זו דיה היא שמה לפיכך פרט הכתוב בכל שמוטיהס: **מיסינן**. לרב דאמר לעיל [ע"א] כ"ד עופות טמאים הן וקחשיב דאה וראה צמד ואיה ודיה צמד: **מדנקנן**. דבהמה: **הנך נמי לאוסופי**. וש"מ דאה וראה תרי מינה וטפו להו: **לפרושי**. כל שמוטיה. וה"ה דראה צבי למתני מפני האיה ודיה אלא חדא מינייהו נקט: **ופליגא**. הא דרב חסדא אדריצי אצהו דכיון דא"ר אצהו ראה היא איה ואנן על כרחין אשכחן דדאה וראה ואיה ודיה אחת היא מדלא הדר כתבה במשנה תורה אלמא לר' אצהו דאה וראה ודיה ואיה חדא היא וצברי להו: **ה"ג עומדס**

צבצל ורואה נבלה צא"י. ופרכינן לר' אצהו מדקאלמר דאהי) היא איה מכלל דדאה לאו היינו ראה דקא ס"ד דר' אצהו נמי כ"ד עופות טמאין אית ליה: **ש"מ וכו'**. ודר' אצהו פליגא אדריצ כדאמרן והא פירכא צעלמא מיפריך כי אתמר דר' אצהו צבי מדרשא ומקמי דתיקו לן האי ופליגא דאמרן לעיל: **מיני דגיס**. (א) טמאים: **מנה הפסוד צטוורה**. איל וצי וגו' . **י' ישנה דרך קלרה**. ואין לך עוד טהרה ובעופות אין לך עוד טמאה: **מאי קמ"ל**. הא ודאי פשיטא דאי הוו טפי הוה מני להו: **במסורה**. אס זכור הוא צאדס כשר שאכלו או שמסר לו רצו או לייד חכם שהוא טהור: **שצקי צהן**. אותו חכם: **אלא אינהו מי ידע צהו**. כלום מכינן שלא יהא אחד דומה לזה והוא טמא: **משום נבלות**. שמא נמלא צתרגולת נבלה: **של עוף פלוני טהור**. ואנו יודעים שאותו עוף טהור הוא ודבר שאנו יכולין להבחין ולהציא צלי אותו עוף לראות אס דומין לאלו לא משקר: **איה ליה לאישתמוטי**. ולומר של עוף אחר אמרתי לך שאי אתה מכירו והוא טהור: **עוברי**

עוברי

מסורת הש"ס

(א) צטוורס ו, (ב) גומא קמני, (ג) [צ"ל למינה], (ד) [צ"ל למינה], (ה) [עין מוס' לקמן פו: ד"ה בל], (ו) פסחים ג, (ז) לקמן קטו: [מוספתא פ"ג ה"ח], (ח) ע"ז מ. ע"ש, ט) [ראה רש"י, י) [דברים יד], (י) [צ"ל אחר ד"ה מאין],

תורה אור השלם

1. ויקרא ואת האיה וידויה למקנה:

דברים יד יג
2. נתיב לא ידעו עיט ולא שןפתו עין איה:

איוב כח ז

הנחות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מיני דגיס טמאים. ג"צ ומדרש סוף פסוקה דלויכא דכמי איתא להדיא דגיס טהוריס ומגבי טהוריס ואפשר דרש"י סי' לפי סברת המקשה דס"ד דעופות היינו טמאים וה"ה דגיס:

מוסף רש"י

למה נשנו בבהמה. טמאים וטהוריס, מפני השסועה. צריה שיש לה שני גבין ושני שדרות, ולא נאמר צתורת כהניס (בצורות ו). לפיכך מנה הכתוב בטהורה. שכל מקום שרש את המועט (דברים יד ה). במסורת. שמשכו לנו אכומינו צטוור (ענין סב). לעולם ישנה אדם לתלמידיו דרך קצרה. לפי שמתקיימת גירסא שלה יותר מן הארוכה (פסחים ג). ולא משום טרפות. שמא מעוף טרפה היא, דאמרין (לעיל גה). ומורים צביצה טרפה שאסורה (לקמן קסז).